

SLOVANSKÁ VÝSTAVA UMĚLECKÁ, UMĚLECKO-PRŮMYŠLOVÁ A NÁRODOPIŠNÁ V PRAZE R. 1914.

Přípravný komitét zahájil k této výstavě práci během března t. r. a zejména sestavil předběžný program. Mezi jiným komise, skládající se z p. dr. Černého, Chotky, Niederla a Tilla, vypracovala program, z něhož je vidět, jak si představuje expozici národopisnou; dojde-li k provedení, není pochyby, že se tato stane střediskem celé výstavy.

Národopisné museum skládá se má z těchto tří hlavních částí: I. Z centrální expozice v jedné úpravě provedené budově, v níž by bylo seskupeno národopisné bohatství slovan. národů podle systému, spočívajícího na principu národovému a věcnému a tak, aby co možná všechny charakteristické stránky kulturní každého národa přišly plně a systematicky k platnosti.

II. Ze skupiny lidových (seláckých) staveb, jež by zase představily byt domácnosti ve věrném obraze celkovém. III. Z oddělení zemědělského, umístěného ve zvláštním pavillonu, obsahujícím systém. obraz zemědělství slovanských národů, pokud není tknuto moderní výrobou strojovou.

I. Centrální budova národopisná ("národopisný palác") má být výstavě okrasou i architektonickým svým provedením, nejen bohatstvím svého obsahu. Navrhuje se pro ni základní plocha asi 1500 čtver. metrů, nad níž by stála budova o souterrainu, přízemí a I. patře, což by celkem dalo 4500 čtver. metrů výstavní plochy. Princip instalace není dosud na jisto stanoven, tím méně propočítán, ale pravděpodobně bude založen na kombinaci expozice jednotlivých slovan. národů (principu teritoriálního) s expozicemi podle principu věcného. Také se zamýšlí přiblížit k vývoji lidové kultury potud, že by střed a východní dísky všech jednotlivých oddělení tvořila výstava rekonstruované kultury staroslovanské.

Celá dispozice je ovšem v počátcích a bude měněna hlavně podle toho, jaké budou ubikace požadavky jednotlivých slovanských národů a jaký materiál bude především dodán.

II. Projektované stavby lidové sdruženy by byly na výstavě v malebné, účelné a věcně rozčleněné slovanské dědině výstavní, nebo lépe řečeno v několika k sobě připojených dědinách. Podle zkušeností nabytých na národopisné výstavě roku 1895 a s ohledem na dané prostředky navrhuje přípravná komise v celku asi 60-65 staveb pro "slovanskou dědinu". Za příčinou orientace a podkladu pro další návrhy sestavila hned následující seznam staveb lidových ev. několika dalších, které sice náležejí jiným třídám obyvatelstva, ale vyjadřují přece národní charakter. (Na př. bojarický dům ruský, šlechtický dvůr polský, srbský monastýr a pod.)

- a) Českoslovanské: 1. Valašský statek. 2. Dům z Oravy. 3. Dům z mor. Podluží (Lanžhotský). 4. Dům z Čataje. 5. Dům z Čičman. 6. Koliba z Detvy. 7. Kopanec z žitkové nebo z Vápenic (podzemní). 8. Statek z Hané. 9. Dům ze Slezka. 10. Statek od Poličky. (Široký Dol.) 11. Statek Chodský. 12. Dům ze Slánska. 13. Dům z Podkrkonoší (od Vysokého). 14. Někteří typická zvonice. 15. Event. Stará zemanská tvrz česká.

- b) Lužické: 1. Dům hornolužický (na př. stará škola v Rabiběch). 2. Dům blatský (z dolnotuž. Blat, na př. Borkovy).
- c) Polské: 1. Dům typu slansko-spilského (na vsi, jednojazykový). 2. Kujavská chata s prysypem (z poříčí Notode). 3. Pomoranský dům (kašubský) od Lebertu.

- 4. Velkopolský dům dvoujazykový na vezbu z Poznaňska. 5. Poznaňský dům zřetný (na "pruský mur" nebo "w szachule"). 6. Horalská chata podhalská (od Zakopaného). 7. Mazovský dům. 8. Event. Malopolský dřevěný domek městský (na př. z jarosl. rynku). 9. Szechlacheck dwór. d) Ruské: 1. Patrový dům novgorod. typu. 2. Patrový dům (svjaz) archangelcko-olonecký. 3. Patrový dům dvojité z Jaroslava. 4. Přízemní dům roubený z Kalužné nebo Kurské gub. 5. Event. Trojitý dům z gubernie vjatské. 6. Dům z halič. Podolí. 7. Dům huculský. 8. Dům z Ukrajiny (z Poltavsky). 9. Maloruský větrný mlýn. 10. Dům běloruský s lázní (banja). 11. Dřevěná církev z ruských Karpat (na př. z Ondavky v šaryši neb z V. Polánky). 12. Starý bojarický dům (podle možnosti kopie domů Romanových). e) Slovinské: 1. Hornokraňský dům z Bojinje alpského typu (s pastýřskou chýší). 2. Dům z vřeh. Štýrska nebo z Kraňska (s kamny). 3. Dimmice z Dolních Korutan. 4. Domek z Vinohradů Dolní Krajiny (bisek). 5. Kamenný dům adriat. typu z Gorice. f) Srbochorvatské: 1. Dům od Záhřeba. 2. Nejstarší typ arb. koliby. 3. Bosenská původní chýše (brvnara). 4. Bosenský dům dřevěný, patrový (begovská kuča). 5. Starovlašská kuča z Novopazarska. 6. Hercegov. typ nízké kamenné kuče (pozemlinska) z Černé Hory. 7. Hercegov. vysoká kula kamenná (z Drobnjaků). 8. Srbský typ ze Šumadie (nový kamenný). 9. Moravská (jihosrbský typ) kuča. 10. Vojvodanská kuča (z Banátu). 11. Nakolní stavba ze Sávy (Donja Dolina). 12. Mohamed. srbská džamije. 13. Event. Starosrbský monastýr. g) Bulharské: 1. Zemljanka (burdel) se sypkami z roviny vidinské (od Lompalanky). 2. "Kašta u zem" z Plevenska. 3. "Prizemna selska kašta" z Vračanska, Lomska nebo Belogradčiku. 4. "Planinska kašta" ze Sredne Gory (neb od Kotlu, Grabova, Drěnova). 5. Šopský dům. 6. Rodopský selský dům. 7. Patrový kamenný dům z okolí Tirnova (event.). 8.-9. Dva domy z Makedonie (z Oehridska, Šerska?). 10. Jihobulharský hán. 11. Starý mlýn z okolí Sofie. Tento seznam staveb jest ovšem jen zcela předběžným projektem, sdělaným k tomu, aby posloužil za podklad při dalších úradách. Bude na každém slovanském národopisném komitétu, aby na jeho základě vypracoval a stanovil definitivní seznam každého národa. Při stanovení typů nutno přihlížeti v řadě první k tomu, aby stavby především vývoj konstrukce i vnitřního zařízení slovanské domu od primárních tvarů až po dnešní stav. Čisté architektonický moment stojí teprve v řadě druhé.

ČESKO-AMERICKÝ VYNÁLEZ V OBORU AVIATIKY.

Před rokem 1898, kdy aviatika byla v prvních počátcích, nebylo žádným z aviatiků dokázáno vznést se vlastní svou silou motorickou, t. j. bez pomoci balonů, což je ovšem pochopitelné, neboť každý stroj představoval těžkou těžší vzduchu.

V listopadu roku 1898 vystoupil krajan, pan Klučina, známý ehieazský architekt, s modelem létadla, u kterého první v historii aviatiky použito bylo ústrojí rozjížděcího, jež v principu sestávalo ze dvou křídelních ploch spočívajících na třech lehkých kolech. Létadlo toho bylo, jak anglickými, tak českými časopisy popsáno. Létadlo toto sice neúpravě a neúhledně vypadalo, ale vzor všemu byla to první správná theorie, kterou pan Klučina dokázal, že stroj těžší vzduchu musí se nezbytně dostat do rychlého postupného pohybu po zemi, aby mohl v určitém okamžiku, kdy jeho rychlost je dostatečná, se vznést a následkem toho můžeme právem nazvat, že pan Klučina byl prvním v historii aviatiky, který přišel na správnou myšlenku, t. j. použití rozjížděcího ústrojí při aeroplanu.

Myšlenka tato brzy přišla v známost, třeba že tehdy pokus p. Klučiny se nezdařil, a dnes nenaženeme aeroplanu, kde by původní tato myšlenka nebyla uplatněna. Sám Robert Petít, na slovo vzatý odborník v aviatice, ve své knize "Convent on construct on Aeroplane", která přeložena byla do češtiny inž. R. Germánem, na jednom místě praví: "Má-li umožněno býti vzletnutí stroje aviatického, jest třeba, by jeho postupná rychlost, od které závisí nosnost, byla dostatečná. Poněvadž ale není možno takové rychlosti docílití náhle, jest nutno, aby měl stroj možnost pohybu na zemi až do svého vzletu, což možno docílití pouze pomocí rozjížděcího stroje, který koná dobrou službu při dopravě létadla s místa na místo a udává, že v budoucnosti pouze létadla s rozjížděcími stroji bude upotřebeno."

Dnes přichází opět onen starý průkopník aviatiky, byt již dříve nad nezdarem svým snad někým neuznan a vysmíván, opět na veřejnost a modelem létadla dle svého základního principu sestaveného a v roce 1898 zamlčené pravdy a též nynější nejnovější theorie a společné práce s inž. Proškem, a sice s úplně bezpečným létadlem, v každém směru zdokonaleným.

Projektovaný aerohydroplan konstruován bude tím způsobem, že umožněno bude bezpečně létání jak nad pevnou půdou, tak nad vodní hladinou, poněvadž létadlo v případě potřeby snese se na příklad kdekoli v přístavu na vodní hladinu, což znamená velikou výhodu i v pádu strategickém, ježto není možno často přistáti na pevné půdě. Přistání na vodu bude mnohem snadnější. Létadlo zbudováno bude pro 5 osob, průměrné váhy 175 liber. Kostra zhotovena bude z hikorového dřeva a částky, které jsou ve spojení s motory, budou vystuženy ocelovými trubkami neb ocelovými "T". Křídelní kostra zhotovena bude z ocelových trubek v ploše 70 čtver. metrů. Vše autogenně spojeno a ramena upevněna budou dobře ku kostře. Nejpečlivěji vystuženy budou avise částky. Pokrytí křídelních ploch bude gutaperou a upevněno sešněrováním ku kostře a natřeno bude pakostem, aby nepodléhalo předrodním vlivům. Vystužení těchto ploch proti bortitelnosti na povrchu v jistých bodech bude ocelovými dráty a ocelovou rourkou v středu provedeno. Zakřivení ploch obnáší dvanáctinu celé délky. Rám pro dopady bude spočívati na nosném rámu z ocelových trubek, v předu dvě vyšší a v zadu jedno nižší kolo, která budou na spirálových perách. Veškeré toto rámoví bude autogenně (sešroubováním) spojeno.

Dále budou kola opatřena dvojitými smekadly k nosné ploše, čímž náraz při dopadu k zemi podléhá se pér, a takto dotknutím se smekadel země, o ní se tato buleu třítí a létadlo pozvolna zarážeti. Hnačí síla létadla poskytnutá z motorů o 140 koň. síl, které poženou dvě virtu, mající 9 stop v průměru.

Novým zařízením létadla tohoto je, že v případě jakékoli nehody buď u motoru neb vrtule, bude v okamžiku odpovídající, čímž porucha jakákoliv nebude žádnou překážkou v dalším pokračování v letu. Řízení létadla bude z jednoho

Zdarma Pro Muze

50,000 KNĚH ZDARMA MUŽŮM. Ma Cenu \$10.00 Pro Každého Postiženého Muže. Pak-liže trpíte kteroukoliv nemocí mužům tak vlastní, tedy Vás žádáme, byste si dopadli o jednu z těchto obdivuhodných knih. V té se jednoduchým a srozumitelným způsobem píše, jak každý muž, trpící otavou krve, životní slabostí, povšechnou útroutou, reumatismem, nemocí ústrojí, žaludku, jater, ledvin aneb nemocí močového měchýře, může býti trvale vyléčen ve svém vlastním domově. Jest-li zkáman a znaven peněžitými obtížemi, tu tato "Zdarma Kniha Mužům" bude mít pro Vás cenu sta dollarů. Poví Vám proč trpíte a jak můžete opět nabytí svého a trvalého zdraví. Jest to sklaďivé vědomosti a obsahuje právě to co každý muž vědět má. Pamatujte že tato kniha jest naprosto zdarma. My zaplatíme poštovné. Oddělte tento "ZDARMA KUPÓN" a zašlete nám ho dnes a my Vám zašleme jeden výtisk této cenné knihy úplně vyplacené. ZAŠLETE DNES TENTO KUPÓN NA KNIHU ZDARMA. DR. JOS. LISTER & CO., R. 706 Northwestern Bldg., 23 Fifth Ave., Chicago. Pánové:—Zajímá se o Váš nabídku, "Knihu zdarma" a tešlo by mne, kdybyste mi ihned jeden výtisk zašli.

směru do druhého beze vší komplikace pomocí páky. Posunutím této nahoru létadlo se zvedá, posunutím dolů klesá, a posunutím na strany řízeno bude létadlo buď na levou neb na pravou stranu. — Uspořádání výškového kormidla jest tak zařízeno, že svým rychlým otáčejícím momentem kol svislé osy v případě náhle překážky přivodí okamžitou změnu směru. Hlavní výhodou tohoto létadla je automatické udržování stroje ve vodorovné a boční poloze, kterážto zařízení na žádném létadle dosud není. Tímto odpovídá se kolísání létadla na strany a zamezí případné neštěstí. Boční stabilita je dále udržována značnou rychlostí motoru (100 mil za hodinu), která vytvoří svou rychlostí sloupec vzduchu čili dráhu o vysokém vzdušném napjetí, o níž se postranní zákeřné větrové nárazy sráží neb třítí a nemohou tudíž létadlo přivésti z boční rovnováhy, což stává se při silnějších větrech ve značných výškách, čímž mnohdy nucen je vzduchoplavec od pokračování upustiti. Při takto popsané konstrukci létadla lze doznati, že létadlo toto poskytuje zavedených zmíněných zařízení takřka úplnou jistotu a bezpečnost v letu, což až dosud nebylo.

Pan Klučina má pohotově veškeré plány a neháží se o patento na své létadlo. Postavení létadla vyžadovati bude kol dvanácti tisíc dollarů, kterážto obnos bude přáteli p. Klučiny upaán. Hnačí zařízení je objednáno z Paříže a samo o sobě bude státi \$6000.

Spolehlivé pojištění na život za skutečnou cenu u WOODMEN of the WORLD (Děvafší Světa) české lábory v Omaze a South Omaze.

Luxus THE BEER YOU LIKE Za dob minulých bylo vaření piva prací pokusnou; dnes však je vědeckou prací a zle ten, ne sám se osvědčila. 42-160

ZMĚNA NA UVÍTANOU. Stoupá-li kouř z komínu na střeše farmy v době, kdy se muž vracejí z polní práce, je to pro ně znamením dobré večere a pohodlného domova. Znamená to však i spocenou a unavenou ženu, která těžce pracuje nad vypotnou plotnou. Ženu svou toho ušetřte, koupíte-li jí New Perfection o. lejoyá kamna na vaření. New Perfection kamna udrží kuchyni o několik stupňů chladnější než kterákoliv kamna jiná, ve kterých topíte buď uhlím anebo dřívím. Ušetří vám na čase, práci a uhlí. Ne třeba štipati dříví, nositi uhlí, vyhrabávati popel a odklízetí saze. Vaření na New Perfection kamnech je vůbec nejlepším prostředkem, jaký lze vám najíti. Jsou s jedním aneb 2 a 3 hořáky a dlouhými, modře emailovanými komínky. Velmi vzhledná. Dvou a tříhořáková kamna nemohou býti bez vršku, jež je zařizen na zavěšování nářadí, utěráků atd. Prodávají se v ústave anebo si pište o popiení cirkulář nejbližšího jednotlivce. STANDARD OIL COMPANY, (Inkorporováno).

Dobré pivo jest lék Plzeňské pivo v láhvích z pivovaru FREMONT BRW'G CO. FREMONT, NEB. Jest vařeno z nejlepšího sladu a z českého chmele. Toto pivo obsahuje pouze tři procenta líhu a proto jest všeobecně oblíbené a doporučeno lékaři. Pakli se chcete posilnit, objednejte si je!

Metz Bros. Brewing Co. Telefon Douglas 119 Vaří a lahvuji výborné jen pivo. Můžete se na tento starý a osvědčený závod spolehnouti.

HUGO F. BILZ, doručovatel Jettrova "GOLD TOP" lahvového piva. Telefon: Douglas 1542. Ind. A-1542. Objednejte sobě bednu tohoto vohlasného piva. Mám na skladě nejvýtečnější staré kofalky, stará vína, doutníky a líkory všeho druhu. Vše za nejnižší ceny. Jetter's Brewing Co. pivo se šepuje. Pamatujte sobě číslo 1324 Douglas Str., východo-severní roh. Úřadovna 117 již. 14. ul. 32-26 HUGO F. BILZ OMAHA, NEBRASKA.

Nejstarší a nejlepší místo pro občahu jest ED. MAURERA RESTAURANT A HOSTINEC. v čísle 1306 Farnam ulice. Právě importovaná piva ze Špan. FLEISCHER a Místanského pivovaru v Plzni v Čechách. Bohran Mníchův Bavorský pivo. Pivo Anker. Druh a světoznámé Funst získalo rozsluhou reputaci. Kavárna pro dámy náleží se na druhé podlaže. 42-160

Lee-Glass-Andresen Hardware Co. prodává ve velkém tlačení, vyrábění a lakování plechových náčiní. — Činováky plech, tlakový plech a kovové zboží. — Ostnatý drát, hřebíky, šroubováky, hřebky, stělní a šroubní, váhové a sportovní zboží všeho druhu. 9th and Harney Streets. Omaha, Neb.